

CONȚINUTUL CONVOCĂRII

Conf. univ. dr. Lucian Săuleanu
Universitatea din Craiova
Facultatea de Drept și Științe Administrative

Locul ținerii adunării. Convocarea va cuprinde locul și data ținerii adunării¹, precum și ordinea de zi, cu menționarea explicită a tuturor problemelor care vor face obiectul dezbaterilor adunării. Nu există nici un impediment legal ca adunarea generală ordinară și adunarea generală extraordinară să fie convocate în aceeași zi și în același loc², însă trebuie stabilite ore diferite pentru a permite o bună desfășurare a adunărilor și a permite tuturor acționarilor să-și exercite dreptul la vot; a stabili aceeași oră pentru ambele hotărâri ar face imposibilă desfășurarea coerentă a adunărilor ținând cont de atribuțiile fiecăreia, dar ar constitui și un impediment pentru anumiți acționari, cum este cazul acțiunilor grevate de un drept de uzufruct (art. 124 alin. 1 din Legea nr. 31/1990³) când dreptul de vot conferit de aceste acțiuni aparține uzufructuarului în adunările generale ordinare și nudului proprietar în adunările generale extraordinare.

Prin locul ținerii adunării se înțelege localitatea și nu locația. Localitatea în care este convocată adunarea trebuie să fie cea a sediului societății, hotărârea luată în urma convocării în altă localitate fiind lovită de nulitate absolută⁴. O anumită locație pentru desfășurarea adunării poate fi prevăzută expres în convocator; nu este necesar ca posibilitatea convocării să fie expres prevăzută în actul constitutiv, iar lipsa unei astfel de clauze din actului constitutiv să atragă nulitatea absolută a hotărârii A.G.A.; important este ca în convocator să fie menționată adresa corectă unde urmează a se desfășura A.G.A.; prin convocarea în altă locație decât cea a sediului nu trebuie să se urmărească împiedicarea participării unor acționari sau indicarea necorespunzătoare a adresei locației să fie ambiguă; astfel de aspecte urmează a fi apreciate de instanța de judecată ori de câte ori un acționar lipsă formulează o acțiune în anulare invocând astfel de motive; cu toate acestea, nu este nici un impediment legal în a se considera legală convocarea și desfășurarea unei adunări, spre exemplu, la domiciliul unui administrator, în lipsa unui spațiu adecvat la sediul societății și fără ca prin aceasta să se îngreuneze ori împiedice accesul la adunare; deci, nu este anulabilă o hotărâre A.G.A. doar pe motiv că aceasta a fost convocată la domiciliul unui administrator dacă adresa a fost menționată în convocator⁵.

---

¹ C.S.J., secția comercială, decizia nr. 798/1996, în Buletinul Jurisprudenței, Culegere de decizii pe anul 1996, Ed. Proema, 1997, pag. 232.

² Curtea de Apel Pitești, decizia nr. 10/R/C/2003, în Pandectele Române, nr. 6/2003, p. 96.

³ Pentru a evita repetările inutile, orice referire la un articol fără a se indica legea trebuie înțeles ca făcând parte din Legea nr. 31/990 privind societățile comerciale.

⁴ Este exceptat cazul în care hotărârea este luată în altă localitate de către toți acționarii; nu trebuie ca toți acționarii să fi fost de acord cu cele aflate pe ordinea de zi, ci important este ca nici un acționar să nu fi contestat că adunarea se ține în altă localitate.

⁵ I.L. Georgescu, Drept comercial român, Ed. All Beck, București, 2002, vol. II, p. 316.

Dacă în convocator nu se prevede o anumită locație, se prezumă că adunarea se va desfășura la sediul societății, adică la adresa menționată în registrul comerțului. Dacă în convocator se prevede expres că adunarea este convocată la sediul societății, nu mai este necesară menționarea adresei, prezumându-se că acționarii cunosc adresa la care societatea își are sediul social. Prin sediul societății se înțelege sediul social și nu sediul principal.

Termenul de întrunire. Data ținerii adunării presupune menționarea expresă a zilei și orei la care începe adunarea.

Termenul de întrunire în nici un caz nu poate fi mai mic de 30 zile de la publicarea convocării în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a (art. 117¹ alin. 2). Acest termen este de ordine publică⁶, acționarii neputând să prevadă un termen mai mic de 30 zile; termenul poate fi mai mare, odată ce textul de lege prevede că „nu poate fi mai mic de 30 de zile”, astfel că spre exemplu, administratorii la momentul convocării pot stabili un termen mai mare pentru a facilita realizarea convocării și, mai mult, chiar acționarii pot stabili în actul constitutiv un termen mai mare decât cel legal.

Convocarea adunării generale cu nerespectarea termenului de 30 de zile atrage nulitatea hotărârii astfel adoptată⁷.

Observăm că prin modificările aduse Legii nr. 31/1990 prin Legea nr. 441/2006 a stabilit termenul minim de 30 de zile doar în legătură cu publicarea în Monitorul Oficial, fără a se face nici o trimitere la publicarea convocării într-un ziar local. În vechea formularea a Legii nr. 31/1990, art. 117 alin. 2 prevedea că „termenul de întrunire în nici un caz nu poate fi mai mic de 15 zile de la publicarea convocării”, astfel că se considera în cazul în care convocarea în Monitorul Oficial nu era în aceeași zi cu cea din ziarul local, termenul de 15 zile se calcula de la data la care a fost publicată ultima convocare; de altfel, această interpretare a fost agreeată și în doctrina interbelică⁸

Credem că nici formularea actuală nu este potrivită, întrucât dă posibilitatea ca publicarea în ziarul local să se facă doar cu câteva zile înainte de termenul de întrunire. Or, scopul publicării convocării și într-un ziar local este de a asigura o reală informare a acționarilor societății și de a oferi posibilitatea de a participa și pregăti pentru respectiva adunare. În actuala formulare nu credem că eventuala publicare a convocării în ziarul local cu 2-3 zile înaintea termenului de întrunire va atrage nulitatea hotărârii. O corectă informare a acționarilor ar fi fost deplină dacă s-ar fi prevăzut că termenul de 30 de zile se calculează de la data publicării în Monitorul Oficial și într-un ziar de largă răspândire din localitatea în care se află sediul societății sau din cea mai apropiată localitate.

Cât privește publicarea în Monitorul Oficial se va avea în vedere data înscrisă în respectivul număr, deși data distribuirii sau punerii în vânzare este ulterioară. Mărindu-se termenul de la 15 zile la 30 de zile a fost corijat neajunsul existent în vechea formulare, termenul de 15 zile fiind unul prea scurt odată ce tipărirea și distribuirea Monitorului Oficial conducea la pierdea câtorva zile importante, astfel că nu se oferea o informare corectă a acționarilor.

---

⁶ Curtea Supremă de Justiție, Secția comercială, decizia nr. 3423/2001, în Pandectele Române nr. 5/2002, pag. 43.

⁷ Tribunalul București, Secția comercială, sentința nr. 12746/2003 și nr. 1191/2005, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haranga, Legea societăților comerciale nr. 31/1990, Ed. Hamangiu, București, 2007, pag. 221.

⁸ I.L. Georgescu, op. cit., vol. II, p. 316.

Cu privire la respectarea termenului de întrunire care în nici un caz nu poate fi mai mic de 30 zile de la publicarea convocării în Monitorul Oficial al României, se mai impun două precizări; astfel, pe de o parte, în cazul adunărilor ordinare se va avea în vedere ca respectarea acestui termen să fie în concordanță cu termenul maxim de 5 luni de la încheierea exercițiului financiar prevăzut de art. 111 alin. 1; pe de altă parte, în cazul special prevăzut de art. 119 când la cererea acționarilor reprezentând cel puțin 5% consiliul de administrație, respectiv directoratul, se vor respecta termenele stabilite în alin. 2 al articolului citat, respectiv adunarea generală va fi convocată în termen de cel mult 30 de zile și se va întruni în cel mult 60 de zile de la data primirii cererii.

Tot în legătură cu modul de redactare a art. 117 alin. 2, s-a susținut în doctrină⁹ că termenul de 30 de zile constituie un reper al începerii curgerii termenului de întrunire doar când se utilizează metoda de convocare prin dubla publicitate, anume Monitorul oficial și prin ziar, fiind exclusă prin ipoteză în celelalte metode de convocare. Deși această opinie este justă dacă analizăm într-un mod riguros textul de lege, însă nu tem să o împărtășim dacă avem în vedere finalitatea convocării, astfel că, a considera în cazul convocării prin scrisoare recomandată, un termen de 5-10 zile ar fi suficient, înseamnă a altera mecanismul realizării voinței sociale; elementul de surprindere pentru acționari trebuie eliminat, astfel încât toți acționarii să aibă un timp suficient pentru a-și exprima votul; termenul trebuie să fie unul generos tocmai pentru că acesta trebuie să fie suficient pentru oricare dintre acționari, indiferent de domiciliul acestora, de complexitatea adunării care poate impune o informare mai amănunțită, a evitării situațiilor când acționarul nu se poate prezenta și trebuie să mandateze om altă persoană etc, toate acestea fiind motive să considerăm că termenul de 30 de zile se va aplica și când adunarea se convoacă prin celelalte metode.

În susținerea punctului nostru de vedere este și art. 117 alin. 4 care prevede un termen de 30 de zile, dar a cărui aplicare s-a interpretat¹⁰ restrictiv doar la comunicarea prin poșta electronică; considerăm nepotrivită această interpretare întrucât pe de o parte acest art. 117 alin. 4 reglementează singurele excepții de convocare (scrisoare simplă și scrisoare electronică), astfel că partea finală a textului ce se referă la termenul de expediere și adresă privește ambele cazuri vizate de text, iar pe de altă parte a interpreta restrictiv (aplicabilitatea doar la scrisoarea electronică) este, așa cum rețin chiar autorii citați, în contradicție cu aspectul tehnic, specific metodei, odată ce comunicarea prin e-mail este aproape instantanee.

Termenul de întrunire poate fi mai mic de 30 de zile. Întrebarea care se pune este aceea dacă, în anumite situații și justificat de formularea textelor de lege, este posibil ca termenul de întrunire să fie mai mic decât cel de 30 de zile stabilit de art. 117.

Cu titlu de exemplu, cităm dispozițiile art. 137² care prevăd că în caz de vacanță a unuia sau mai multor posturi de administrator, consiliul de administrație procedează la numirea unor administratori provizorii, iar dacă această situație determină scăderea numărului administratorilor sub minimul legal, administratorii rămași convoacă de îndată adunarea generală ordinară a acționarilor pentru a completa numărul de membri ai consiliului de administrație. Observăm că administratorii rămași de îndată trebuie să convoace adunarea tocmai pentru a completa numărul administratorilor.

---

⁹ Ioan Schiaua, Titus Prescure, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Analize și comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, pag. 351.

¹⁰ Idem 351-352.

După cum s-a remarcat și în doctrină¹¹ indiferent de formularea legiuitorului, termenul de 30 de zile este un termen imperativ, iar în textul citat ca exemplu, legiuitorul nu a prevăzut că de îndată se întrunește adunarea, ci de îndată administratorul trebuie să convoace adunarea.

Termenul de întrunire pentru ce-a de a doua adunare. În înștiințarea pentru prima adunare generală se va putea fixa ziua și ora pentru cea de-a doua adunare, când cea dintâi nu s-ar putea ține. Însă, legiuitorul a stabilit o singură restricție în sensul ca a doua adunare generală să nu se poate întruni în chiar ziua fixată pentru prima adunare; restricția este justă, căci odată ce nu s-a realizat cvorumul necesar la o anumită oră este puțin probabil a se realiza după câteva ore sau dacă s-ar realiza s-ar naște suspiciuni, iar scopul adunării este de a se cristaliza voința societății într-un proces firesc, fără vreo forțare inutilă; plecând de la acest scop al adunării, ne întrebăm în caz de stabilire a celei de a doua adunări în ziua imediat următoare, ne îndepărtăm de idealul materializării unei voințe cât mai clare a societății; acest interval de o singură zi este suficient pentru a înlătura impasul realizării cvorumului la prima adunare. Cu privire la aceste aspecte, dacă inițial Codul comercial în art. 214 alin. 2 stabilea ca cea de a doua convocare nu se putea face mai înainte de a opta zi de la data fixată pentru prima convocare, ulterior prin Legea din 7 octombrie 1939 articolul citat a fost modificat în sensul că singura restricție era ca ce-a de a doua convocare să nu fie chiar în ziua primei convocări; observăm că această ultimă soluție a fost reținută de legiuitor și la redactarea Legii nr. 31/1990; cu toate acestea, nu există nici o restricție ca acționarii să prevadă în actul constitutiv un termen mai mare pentru ce-a de doua adunare.

În fine, dacă ziua pentru a doua adunare generală nu este menționată în înștiințarea publicată pentru prima adunare, termenul prevăzut la art. 117 va putea fi redus la 8 zile.

Ordinea de zi. Conținut. Obligatoriu în convocator trebuie prevăzută ordinea de zi cu menționarea expresă a tuturor problemelor, astfel încât acționarii să poată să se pregătească, să se informeze pentru a vota în cunoștință de cauză, evitându-se surprizele și facilitându-se acționarilor o informare corectă. Hotărârea adoptată cu privire la o problemă ce nu a fost menționată în convocator este nulă¹². Chiar textul art. 117 alin. 6 precizează expres cu menționarea tuturor problemelor, astfel că nu este suficientă o simplă enumerare, ci, în funcție de circumstanțe, se impune o explicare rezonabilă a problemelor ce vor fi supuse dezbaterii¹³ tocmai pentru a se informa în mod corespunzător acționarii¹⁴.

Trebuie să se evite formulări generice, cum ar fi spre exemplu „diverse” sau „probleme diverse”, acestea neinformând sub nici un aspect ceea ce urmează a se decide, iar scopul lor este doar „să adoarmă conștiința acționarilor, îndemându-i să renunțe a lua parte la adunare sau să nu se pregătească, să nu se documenteze”¹⁵.

Nu este suficient ca în convocator să se prevadă natura adunării, fără a se indica ordinea de zi, considerându-se că aceasta rezultă din dispozițiile legale ce reglementează

¹¹ Ioan Schiua, Titus Prescure, pag. 422.

¹² Tribunalul București, Secția comercială, sentința 1063/2005 și decizia nr. 1063/2005, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haraga, op. cit., pag. 223-224

¹³ Curtea Supremă de Justiție, Secția comercială, decizia nr. 2685/2002, R.D.C. nr. 7-8/2002, pag. 342.

¹⁴ Sorin David, St. D. Cârpenaru, S. David, C. Predoiu, Gh. Piperea, Legea societăților comerciale. Comentariu pe articole, Ediția a III-a, Ed. C.H. Beck, București, 2006, pag. 357.

¹⁵ I.L. Georgescu, op. cit., pag. 330.

respectiva adunare; deci, simpla arătare a naturii adunării nu este suficientă pentru a determina ordinea de zi¹⁶.

**Jurisprudență. Menționarea în convocator a unor probleme „diverse”.
Momentul la care se verifică legalitatea motivelor de nulitate.**

Litigiul dedus judecătii are drept obiect cererea de anulare a hotărârii A.G.A. din 31 august 2004 luată cu încălcarea dispozițiilor imperative ale Legii nr. 31/1990.

În speță¹⁷ nu are relevanță sub aspectul verificării validității hotărârii adoptate, împrejurarea că, ulterior promovării cererii în justiție, problemele ce au constituit obiectul controlului judecătoresc, nu mai sunt în ființă sau s-au finalizat, instanța fiind sesizată cu verificarea valabilității hotărârii în raport de dispozițiile legale invocate la momentul promovării cererii introductive.

În conformitate cu prevederile art. 117 din Legea nr. 31/1990, convocarea adunării generale a acționarilor la societățile pe acțiuni trebuie să cuprindă data și locul ținerii adunării, ordinea de zi, cu menționarea explicită a tuturor problemelor ce vor face obiectul dezbaterilor.

În mod corect instanța de apel a reținut că ordinea de zi, inclusă în convocator, trebuie să conțină mențiuni clare, explicite, cu privire la problemele supuse dezbaterii acționarilor, pentru ca aceștia să poată fi în măsură să ia cunoștință de acestea în așa fel încât votul să fie fundamentat.

Din economia normei legale invocate, rezultă fără putință de tăgadă, că aceasta are un caracter imperativ a cărei sancțiune, față de termenii folosiți este nulitatea absolută.

Potrivit procesului-verbal al ședinței din 31 august 2004, la pct. 3 – „diverse” – a fost validată participarea la licitație în vederea dobândirii unor active de pe platforma T.M., deschiderea unui punct de lucru și împuternicirea consiliului de administrație să întreprindă măsurile legale în acest sens.

Dispozițiile art. 8 alin. 1 din Legea nr. 31/1990 prevăd clauzele obligatorii ale actului constitutiv, între care se află și cele sus-menționate, astfel încât modificarea acestora trebuie realizată în condițiile cerute de lege pentru modificarea actului constitutiv.

Modificarea ordinii de zi cu ocazia întrunirii A.G.A. Odată făcută publică ordinea de zi, ea nu mai poate fi retrasă indiferent de justificare¹⁸. Nu ne referim la excepția și condițiile art. 117¹, căci în acest caz este vorba de introducerea unor puncte de noi la cererea acționarilor, deci nu privește situația care vrem s-a analizăm anume dacă inițiatorii convocării pot ei reveni asupra convocării sau schimbării punctelor de pe ordinea de zi. Din această perspectivă s-a considerat că nu poate fi retrasă, însă a fost exprimat și un punct de vedere contrar¹⁹ în sensul că, în cazuri excepționale, cei care au convocat adunarea pot modifica ordinea de zi, dar numai dacă publică o nouă convocare, cu o altă dată a ținerii adunării; nu suntem de acord cu o astfel de opinie, întrucât nestabilindu-se nici o limită, reconvoacarea poate conduce la situații abuzive sau la crearea unei situații nereserioase care conduce la un dezinteres al acționarilor; un alt argument este

¹⁶ Idem, pag. 331

¹⁷ Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția comercială, decizia nr. 5910/9decembrie 2005 (www.iccj.ro/cautare.php?id=28130)

¹⁸ I.L. Georgescu, op. cit., Vol. II, pag. 396.

¹⁹ Sorin David, în op. cit., pag. 358.

acela că prin modificarea adusă de Legea nr. 441/2006 a fost reglementată expres modalitatea de introducere a unor noi puncte de pe ordinea de zi (art. 117¹)²⁰

Dacă din dezbateri reiese necesitatea supunerii la vot a altor aspecte, adunarea poate include pe ordinea de zi acea problemă și să o voteze²¹; în doctrină s-au formulat și opinii contrare²² în sensul că nu se pot include puncte noi pe ordinea de zi; este adevărat că o astfel de opinie se justifică prin respectarea dreptului la informare al acționarilor care pot participa sau nu la adunare, însă a ne însuși această opinie extremă înseamnă a nega calitatea de organ suprem de decizie al societății care poate, cu respectarea cvorumului stabilit de lege, să hotărască asupra problemelor ivite cu ocazia dezbaterilor. În sprijinul unei astfel de opinii care exclude posibilitatea includerii unor noi puncte pe ordinea de zi este art. 129 alin. 7 care prevede că nu pot fi adoptate hotărâri asupra unor puncte de pe ordinea de zi care nu au fost publicate în conformitate cu dispozițiile art. 117 și art. 117¹, cu excepția cazului în care toți acționarii au fost prezenți sau reprezentați în adunare și nici unul dintre aceștia nu s-a opus sau nu a contestat această hotărâre. Practic, legiuitorul a stabilit imperativ un singur caz anume cel al adunării totalitare, întâlnit în puține situații.

Totuși, aplicarea acestui text credem că privește doar acele puncte de pe ordinea de zi ce influențează structura societății și nu se justifică a refuza orice discuție pentru că există acest text de lege; a aplica acest articol, înseamnă crea o piedică în a vedea în adunarea generală un for ce direcționează activitatea societății, a crea o umbrelă la adăpostul căreia în mod abuziv unele persoane vor avea interes să mențină aceeași stare de lucruri; a nu ține cont totuși de realitatea că în cazul societăților cu mai mulți acționari convocarea implică o anumită rigoare, un formalism care uneori este în contradicție cu celeritatea operațiunilor comerciale care reclamă, în mod corespunzător, soluții rapide.

În acest context, considerăm că se impune o atitudine de mijloc care să concorde cu mecanismul de funcționare al unei societăți comerciale, astfel că rămânem la punctul nostru de vedere, dar fără ca prin această modalitate, indiferent de motive să se poată introduce noi puncte și vota aspecte ce conduc la modificarea actelor constitutive; practic, se reduce această posibilitate doar la adunările ordinare și, într-un fel este logic, căci numai dezbaterile unor probleme curente poate da naștere la luarea unor decizii comerciale ce nu comportă amânarea.

Tot așa, în măsura în care acționarii consideră că nu este oportună dezbaterile unui anume punct de pe ordinea de zi, adunarea poate vota scoaterea de pe ordinea de zi a acestuia²³. Sub acest aspect credem că nu pot exista discuții în cazul în care convocarea s-a făcut de administratori, căci dacă administratorii forțează adoptarea cu privire la o anumită problemă ce nu necesită urgență (cum ar fi scăderea numărului de administratori sub minimul legal), nu vedem motivele pentru care acționarii nu pot refuza scoaterea acelui punct de pe ordinea de zi. Cu totul alta este situația convocării adunării ca urmare a autorizării instanței în baza art. 119, caz în care instanța fiind cea care stabilește prin încheiere ordinea de zi, aceasta devine obligatorie pentru acționari.

În cazul analizat anterior, respectiv când acționarii votează amânarea discutării unei probleme de pe ordinea de zi pentru o altă dată, precum și în cazul în care la adunare nu

---

²⁰ De precizat că opinia respectivă a fost formulată anterior Legii nr. 441/2006.

²¹ În același sens Sorin David, în op. cit., pag. 358.

²² În sens contrar a se vedea I.L. Georgescu, op. cit., vol. II, pag. 393.

²³ Curtea de Apel Brașov, Secția comercială, decizia nr. 211/2004, R.D.C. nr. 12/2005, pag. 175-177.

se realizează cvorumul stabilit de lege, adunarea urmând a fi convocată la o altă dată (deci suntem în situația 118 alin. 1), este necesar ca aceste probleme ce au fost pe ordinea de zi a unor astfel de adunări să figureze în convocatorul pentru noua adunare.

Jurisprudență în sensul admiterii discutării unor probleme ce rezultă din dezbaterile cu ocazia adunării. Adunarea generală a adoptat hotărârea în condițiile de cvorum și majoritate prevăzute de lege pentru adunarea generală extraordinară.

Discutarea și a altor probleme decât cele anunțate pe ordinea de zi a fost determinată de discuțiile purtate în cadrul adunării, special de concurența neloială a acționarilor minoritari, prin constituirea de societăți comerciale cu același obiect de activitate și preluarea clienților societății.

În acest sens este de reținut²⁴ că, potrivit Legii nr. 31/1990, nu este interzisă discutarea în adunarea generală și a altor probleme, care nu au fost înscrise pe ordinea de zi dacă din dezbateri a rezultat această necesitate.

Nemenționarea unei probleme în convocator. Excepție legală. Este adevărat că legiuitorul, prin excepție a prevăzut, că adunarea generală poate vota fără să fi fost menționat în convocator aspecte legate de răspunderea organelor de conducere; astfel, art. 155 alin 3 prevede că atunci când adunarea generală decide cu privire la situația financiară anuală, poate lua o hotărâre referitoare la acțiunea în răspundere contra fondatorilor, administratorilor sau directorilor, respectiv a membrilor directoratului și consiliului de supraveghere, precum și a cenzorilor sau auditorilor financiari, chiar dacă această problemă nu figurează pe ordinea de zi.

În legătură cu această excepție legală, nu credem că intenția legiuitorului a fost în sensul că în nici o altă împrejurare sau în legătură cu orice problemă, să nu se poată introduce discutarea unor aspecte nemenționate în convocator, dar care rezultă din dezbateri; după cum am precizat mai înainte, punctul nostru de vedere este în sensul că introducerea pe ordinea de zi a unor probleme ce rezultă din dezbateri și fără să conducă la modificarea actelor constitutive, este posibilă. Explicația pentru care legiuitorul a prevăzut această excepție nu a fost de a stabili imperativ că este singura excepție, ci, ținând cont de specificitatea problemei supuse analizei, anume pornirea acțiunii în răspundere, a prevăzut tocmai pentru a nu lăsa loc la interpretări și a se impune o nouă convocare în acest sens; cu alte cuvinte, dacă acționarii constată cu ocazia votării situației financiare anumite nelegalități, implicit li s-a pus la îndemână, fără a fi necesare alte dezbateri, și calea specifică, respectiv promovarea acțiunii în răspundere. Mai mult, în cele mai multe cazuri administratorii fiind cei care redactează conținutul convocării au interesul să evite menționarea unui astfel de punct pe ordinea de zi, astfel că în ceea ce-i privește cu atât se justifică derogarea.

Cu privire la natura adunării în care se poate decide pornirea acțiunii în răspundere contra organelor de conducere, fără a fi menționată această problemă pe ordinea de zi, s-a considerat în doctrină²⁵ că „este în spiritul textului”²⁶ de a facilita luarea deciziei privitoare la acțiunea în răspundere, dacă admitem că orice adunare poate face aceasta,

---

²⁴ Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția comercială, decizia nr. 1204 din 28 martie 2006 (www.iccj.ro/cautare.php?id=30117)

²⁵ I.L. Georgescu, op. cit., pag. 331.

²⁶ Este vorba de art. 15 alin. 2 din Legea din 19 octombrie 1940 privitoare la funcționarea societăților pe acțiuni care prevedea că adunarea generală poate delibera și decide asupra acțiunii în răspundere administratorilor, chiar dacă această chestiune nu figurează pe ordinea de zi.

indiferent dacă este ordinară sau extraordinară”. Ținând cont de formularea art. 155 nu putem fi de acord cu această concluzie întrucât potrivit art. 155 alin. 3 numai când adunarea generală decide cu privire la situația financiară anuală, aceasta poate hotărî pornirea acțiunii împotriva administratorilor, chiar dacă nu figurează pe ordinea de zi; cum discutarea, aprobarea sau modificarea situațiilor financiare anuale este numai de competența adunării generale ordinare (art. 111 alin. 2 lit. a), tragem concluzia că numai în cadrul unei astfel de adunări se poate hotărî în acest sens fără a fi menționată în pe ordinea de zi. Un alt argument în acest sens, este modalitatea de redactare a art. 155 care în privința cvorumului face trimiteri fie la art. 112, fie la art. 115 alin. 1 fără menționarea categoriei adunării, ci doar în funcție de persoanele față de care se dorește a se porni acțiunea în răspundere; evitarea menționării naturii adunării nu este întâmplătoare, ceea ce în această privință, trecând peste discuțiile legate de competențele adunărilor, ne conduce la concluzia că promovarea acțiunii în răspundere poate fi luată fie în adunarea ordinară, fie extraordinară cu cvorumul stabilit de art. 112, iar prin excepție când acțiunea privește pe membrii consiliului de supraveghere când cvorumul este cel prevăzut de art. 115 alin. 1 caz în care mandatul acestora încetează de drept (din text rezultă clar că acțiunea împotriva membrilor consiliului de supraveghere poate fi pornită și cu cvorumul prevăzut de art. 112, dar în acest caz nu le încetează mandatul de drept).

Jurisprudență. Menționarea explicită în convocator a tuturor punctelor de pe ordinea de zi. Menționarea vagă a verificării răspunderii administratorilor.

Art. 117 din Legea nr. 31/1990 prevede că în convocare trebuie să se arate locul și data Ținerii adunării, precum și ordinea de zi, menționându-se explicit toate problemele care vor fi dezbătute în adunare.

Convocarea trebuie să indice ordinea de zi a adunării, iar ordinea de zi trebuie să fie clară și precisă. Nu sunt permise enunțuri vagi, precum „probleme diverse”, „chestiuni variate”, „eventuale răspunderi”, deoarece acestea sunt în măsură să scadă interesul acționarilor astfel încât aceștia să renunțe la a mai participa la adunare.

Convocarea adunării a cărei hotărâre este în discuție cuprinde la pct.4 o mențiune vagă potrivit căreia se va discuta la adunare verificarea eventualei responsabilități a administratorului, care era și acționar al societății, și viitoarea acțiune a societății în funcție de rezultatul acestor verificări.

Potrivit legii nr. 31/1990 există motive de nulitate absolută dacă sunt încălcate norme de ordine publică, iar cele mai multe norme care reglementează formarea voinței sociale sunt de ordine publică, ele protejând în același timp pe acționari și creditul în general.

În practica judiciară s-a statuat că sunt lovite de nulitate absolută toate hotărârile luate cu nerespectarea dispozițiilor referitoare la convocarea adunărilor prevăzute în art. 117 din Legea nr. 31/1990.

Pentru aceste motive, instanța²⁷ consideră că hotărârea atacată este lovită de nulitate absolută.

Considerăm că soluția mai sus pronunțată este corectă odată ce Adunarea generală nu a avut pe ordinea de zi analiza situației financiare a societății, care, după cum am

---

²⁷Curtea de Ape București, Secția a V-a comercială, decizia nr. 1647 din 6 decembrie 2002, în Dan Lupașcu, A. Avram, M. Badea, A. Bucur, Curtea de Apel București. Practică judiciară comercială 2002, Ed. Brilliance, Piatra Neamț, 2004, pag. 30-31.

văzut este singura situație când nu este necesară convocarea expresă pentru a decide promovarea acțiunii în răspunderea administratorilor.

Conținutul convocatorului când se fac propuneri de modificare a actului constitutiv. Când în ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea actului constitutiv, convocarea va trebui să cuprindă textul integral al propunerilor (art. 117 alin. 7).

Respectarea acestei cerințe trebuie realizată pentru informarea corespunzătoare a acționarilor, fără a oferi surprize și pentru a oferi suportul unor dezbateri în cunoștință de cauză. Totuși respectarea acestei condiții nu trebuie analizată în mod absolut, ea reprezentând mai mult o obligație de diligență în sensul atingerii finalității convocării. Spunem acest lucru, întrucât pe de o parte prezentarea unei variante modificatoare în convocator nu este obligatorie, acționarii în urma dezbaterilor putând modifica conținutul inițial al modificării. Mai mult, așa cum s-a semnalat în doctrină²⁸, există cazuri când prezentarea unei astfel de modificări nu este posibilă. În acest sens s-a susținut că în cazul propunerii de majorare a capitalului social cu respectarea dreptului de preferință al acționarilor, se impun două adunări: o primă adunare care aprobă majorarea cu o anumită sumă și acordă termenul minim de o lună pentru exercitarea dreptului de preferință al acționarilor în scopul de a subscrie; a doua adunare este convocată și are loc după expirarea termenului pentru exercitarea dreptului de preferință, adunare care va hotărî suma cu care se majorează capitalul social în funcție de subscriere, reducerea majorării propuse, oferirea acțiunilor spre subscrierea de către public etc. În acest caz, propunerile de modificare și completare ale actului constitutiv se vor menționa în convocatorul pentru a doua adunare, căci numai acum se întrezăresc posibilitățile ce există pentru a defini majorarea capitalului, aspecte ce urmează a le hotărî adunarea convocată în acest sens.

Conținutul convocatorului când se numesc membrii organelor de conducere. În cazul în care pe ordinea de zi figurează numirea administratorilor sau a membrilor consiliului de supraveghere, în convocare se va menționa lista cuprinzând informații cu privire la numele, localitatea de domiciliu și calificarea profesională ale persoanelor propuse pentru funcția de administrator (art. 117 alin. 6).

Dacă un administrator a dobândit această calitate prin actul constitutiv, revocarea sa din funcție reprezintă o modificare a actului constitutiv, motiv pentru care convocarea adunării în scopul revocării acestuia trebuie să cuprindă textul integral al propunerilor²⁹.

Data de referință. Definiție și funcții. Data de referință deși nu este definită de Legea nr. 31/1990, totuși s-a considerat compatibilă³⁰ definiția oferită în art. 2 alin. 2 lit. e din Regulamentul nr. 1/2006 emis de C.N.V.M. pentru aplicarea prevederilor art. 2 din Legea nr. 297/2004, potrivit căruia data de referință este data calendaristică stabilită de consiliul de administrație al societății, care servește la identificarea acționarilor care participă la A.G.A și votează în cadrul acesteia.

Potrivit art. 123 alin. 2, consiliul de administrație, respectiv directoratul, va stabili o dată de referință pentru acționarii îndreptățiți să fie înștiințați și să voteze în cadrul adunării generale, dată ce va rămâne valabilă și în cazul în care adunarea generală este convocată din nou din cauza neîntrunirii cvorumului.

---

²⁸ Ioan Schiaua, Titus Prescure, op. cit., pag. 353.

²⁹ Curtea Supremă de Justiție, Secția comercială, decizia nr. 1990/2002, Revista Română de Dreptul afacerilor nr. 2/2003, pag. 118.

³⁰ Ioan Schiaua, Titus Prescure, op. cit., pag. 367.

Data de referință este un element obligatoriu ce trebuie precizat în convocator. Deși în doctrină³¹ s-a exprimat și punctul de vedere că data de referință nu este un element obligatoriu, considerăm că în convocator este obligatorie menționarea acesteia, iar eventuala hotărâre a adunării fără respectarea acestei condiții atrage nulitatea absolută³²; această sancțiune, chiar dacă nu este prevăzută expres de Legea nr. 31/1990, totuși aceasta se justifică dacă avem în vedere funcțiile acesteia³³.

Rolul datei de referință este de facilita identificarea acționarilor care au dreptul de a participa la adunare și a celor ce au dreptul să încaseze dividende; instituția datei de referință se justifică având în vedere cesiunile de acțiuni ce pot îngreuna exercitarea dreptului de vot în adunare, verificarea înscrierii cesiunilor etc. Rolul datei de referință este unul practic, asigurând implicit validitatea exprimării votului, întrucât inexistența unei date de referință ar conduce la o situație de nesiguranță asupra votului ce se exprimă în adunarea generală, odată ce ar putea fi persoane care cesionând acțiunile după realizarea convocării nu ar fi fost convocate, astfel că acestea ar putea invoca nulitatea hotărârii.

Menționarea datei de referință în convocator este în interesul acționarilor, protejând prin această înștiințare pe acționarii care au dreptul să voteze³⁴.

Pe lângă funcția de identificare a acționarilor, un al doilea scop, foarte important și care justifică sancțiunea nulității, este de a preîntâmpina eventuale cesiuni frauduloase ale unor acționari interesați în direcționarea voturilor într-un anumit sens. Vom întâlni în funcție de această dată de referință, persoane care au calitatea de acționari la data de referință, dar ulterior acesteia până la întrunirea A.G.A. pierd această calitate sau persoane care la data de referință nu aveau calitatea de acționari, dar au dobândit-o ulterior acestei date, fie că este până la termenul de întrunire al adunării generale, fie ulterior acestuia.

Sfera de aplicare a datei de referință. Punctul de plecare în stabilirea societăților la care este obligatorie menționarea în convocator a datei de referință îl constituie modul confuz de redactare a art. 123 alin. 2 și 3, nedistingându-se, în primul rând, între societățile comerciale ce au emis acțiuni nominative sau acțiuni la purtător, de unde rezultă două posibile opinii:

- fie a considera că tocmai nefăcându-se nici o precizare, urmează ca data de referință să fie obligatorie pentru ambele situații
- fie a considera că interpretarea alin. 2 și 3 ale art. 123 trebuie făcută prin raportare la alin., adică ținându-se seama de conținutul dispoziției normative în ansamblul ei³⁵

În analiza celui de al doilea punct de vedere, autorii citați rețin că totuși modul de redactare al alin. 3 complică problema, odată ce textul de lege îi vizează pe acționarii înscriși în evidențele societății sau în cele furnizate de registrul independent privat al acționarilor, adică se referă la titularii de acțiuni nominative; în acest fel s-a instituit un

³¹ Mircea N. Costin, Călin M. Costin, Semnificația juridică a sintagmei „data de referință” utilizată de art. 122 alin. 2 și 3 din Legea nr. 31/1990 republicată în lumina jurisprudenței, R.D.C. nr.4/2001, pag. 30

³² În același sens Cristian Duțescu, Drepturile acționarilor, Ed. C.H. Beck, București, 2007, Ediția a II-a, pag. 213.

³³ În sens contrar a se vedea Mircea N. Costin, Călin M. Costin, op. cit., pag. 31.

³⁴ Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția comercială, decizia nr. 3584/2005, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haraga, op. cit., pag. 242.

³⁵ Mircea N. Costin, Călin M. Costin, op. cit., pag. 29.

regim juridic discriminator pentru titularii de acțiuni nominative față de cel al titularilor de acțiuni la purtător cu consecința încălcării principiului legitimității juridice a acționarilor dintr-o dublă perspectivă: pe de o parte, exercitarea drepturilor de către titularii de acțiuni nominativ este subordonată datei de referință, în timp ce titularii acțiunilor la purtător numai exercitarea dreptului de vot este condiționată de depunerea cu cinci zile înainte a acțiunilor, iar pe de altă parte, în alin. 2 se face referire la stabilirea datei de referință care nu poate depăși 60 de zile înainte de data adunării generale, în timp ce alin. 1 stabilește un termen de doar 5 zile pentru depunerea acțiunilor la purtător³⁶.

În ceea ce ne privește, considerăm că art. 123 alin. 2 are în vedere doar pe titularii care dețin acțiuni nominative³⁷. Argumentele în sprijinul acestui punct de vedere se sprijină pe realitatea ce o implică transmisibilitatea celor două tipuri de acțiuni. Tocmai pentru că acțiunile la purtător se transmit prin simpla tradițiune a acestora (art. 99), această categorie nu este supusă (și nici nu ar putea fi) unor condiții de înregistrare, motiv pentru care acești titulari de acțiuni la purtător au o singură obligație care îi și face identificabili: depunerea lor la locurile arătate în convocator. Art. 123 trebuie interpretat în întregul său, adică în sensul că legiuitorul a dorit reglementarea ambelor situații, referindu-se în alin. 1 la titularii de acțiuni la purtător și în alin. 2 și 3 la titularii de acțiuni nominative. În sprijinul acestei opinii au fost invocate și dispozițiile legislației pieței de capital privitoare la data de referință, ținând cont că pe aceasta se listează doar acțiuni nominative, iar această instituție este mult mai bine reglementată.

Cui revine obligația stabilirii datei de referință. Art. 123 alin. 2 este explicit în acest sens, stabilind această obligație în sarcina consiliul de administrație, respectiv directoratul

Prin excepție, stabilirea datei de referință nu revine consiliului de administrație, respectiv directoratului, anume când convocarea adunării generale este autorizată de instanță, caz în care aceasta prin încheiere stabilește și data de referință (art. 119 alin. 3).

Legat de libertatea administratorilor în a stabili data de referință, în doctrină s-a susținut³⁸, ținând cont de importanța acesteia, posibilitatea menționării în actul constitutiv a unei clauze în acest sens; suntem de acord că este posibilă includerea unei astfel de clauze, dacă ținem cont că Legea nr. 31/1990 a dat-o în sarcina administratorilor, cu atât mai mult pot acționarii să stabilească o astfel de dată; spre exemplu, ar fi suficientă menționarea unui număr de zile care să se încadreze în limita legală, dar care să fie și rezonabil (30 de zile înaintea ținerii adunării).

Data de referință trebuie să fie ulterioară publicării. Data de referință astfel stabilită va fi ulterioară publicării convocatorului și nu va depăși 60 de zile înainte de data la care adunarea generală este convocată pentru prima oară. Nerespectarea condiției ca data de referință să fie ulterioară publicării atrage sancțiunea anulării hotărârii A.G.A.³⁹.

Mențiunea ca data de referință să fie ulterioară publicării convocatorului a fost introdusă prin Legea nr. 441/2006 pentru a se preveni abuzurile din partea administratorilor, care, în lipsa acestei dispoziții imperative, ar putea exclude de la

---

³⁶ Idem, pag. 30.

³⁷ În acest sens a se vedea și Cristian Duțescu, op. cit., Ediția a II-a, pag. 210.

³⁸ Mircea N. Costin, Călin M. Costin, op. cit, pag. 29.

³⁹ Tribunalul București, Secția comercială, sentința nr. 12746/2003, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haraga, op. cit., pag. 242-243.

participarea la adunare a unor acționari în favoarea altora⁴⁰, odată ce au cunoștință de cesiunile încheiate;

Acționarii îndreptățiți să încaseze dividende sau să exercite orice alte drepturi sunt cei înscriși în evidențele societății sau în cele furnizate de registrul independent privat al acționarilor, corespunzătoare datei de referință (art. 123 alin. 3). Prin această dispoziție legiuitorul a stabilit clar în funcție de data de referință ce persoane au dreptul să-și exercite drepturile decurgând din calitatea de acționar, astfel că va avea calitate procesuală activă să formuleze acțiune în anulare doar cei care dețin calitatea de acționar la data de referință⁴¹.

Cui revine obligația întocmirii ordinii de zi. Obligația întocmirii ordinii de zi aparține persoanelor care au convocat adunarea generală. În cazul în care adunarea este convocată ca urmare a autorizării instanței de judecată, întocmirea ordinii de zi se face chiar de acesta din urmă prin încheiere conform art. 119 alin. 3.

---

⁴⁰ Sorin David, în op. cit., pag. 373-374.

⁴¹ Curtea Supremă de Justiție, Secția comercială, decizia nr. 2046/2003, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haraga, op. cit., pag. 243.